

Priprema izvoza

(Program kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova)

1. Cilj Programa kreditiranja i namjena kredita

Cilj Programa je kreditiranje obrtnih sredstava namijenjenih pripremi proizvodnje za izvoz i naplati obavljenog izvoza.

Kreditira se isključivo priprema robnog izvoza i naplata istog, dok je izvoz usluga isključen, izuzevši izvoz graditeljskih i transportnih usluga te ako je izvoz usluga neposredno vezan uz izvoz roba (montaža i sl.) i ako se radi o uslugama dorade ili izvoza na osnovu detašmana (Međudržavnih ugovora). Kod usluga dorade može se kreditirati samo faza izvoza. Također se kreditna sredstva mogu koristiti za kreditiranje pripreme proizvodnje za izvoz kapitalnih dobara.

Ovim Programom ne kreditira se:

- priprema izvoza i izvoz sirovina,
- roba pod izvoznim kontingentom (ili zabranom),
- izvoz produkata ekološki neprihvatljive proizvodnje te
- posredovanje u trgovini s inozemstvom (reeksport).

Krediti korisnicima odnosno krajnjim korisnicima mogu se plasirati za pripremu izvoza, izvoz, ili za cijeli ciklus od pripreme izvoza do naplate izvoznog posla.

2. Korisnici kredita

Poduzetnici koji koriste kredit po ovom Programu kreditiranja su korisnici odnosno krajnji korisnici kredita ovisno o načinu kreditiranja, a mogu biti **mali i srednji poduzetnici**:

- **trgovačka društva, obrtnici, obiteljska poljoprivredna gospodarstva¹ ili zadruga.**

Poslovne banke koje su s HBOR-om ugovorile suradnju na provođenju ovog Programa kreditiranja mogu biti korisnici kredita. Poslovne banke dužne su sredstva kredita plasirati krajnjim korisnicima u skladu s Programom.

Za izravno kreditiranje mogu se razmatrati korisnici koji su prihvatljivog kreditnog ranga za HBOR.

Sukladno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa (NN 26/11, 12/12, 126/12, 57/15) na snazi su ograničenja kreditiranja poslovnih subjekata u kojima udjele u vlasništvu imaju dužnosnici i članovi njihovih obitelji. Odredbe ovih ograničenja smatraju se sastavnim dijelom programa kreditiranja HBOR-a. Cjeloviti tekst ograničenja možete preuzeti na sljedećem linku [Ograničenje u kreditiranju državnih dužnosnika](#).

Pravo na kredit ne postoji, već HBOR o svakom zahtjevu donosi posebnu odluku.

¹ U slučaju kreditiranja putem poslovnih banaka

3. Način kreditiranja i podnošenja zahtjeva za kredit

HBOR provodi ovaj Program:

- **kreditiranjem putem poslovnih banaka**

Dokumentirani zahtjevi za kredit podnose se poslovnim bankama koje su s HBOR-om ugovorile suradnju na provođenju Programa. Popis poslovnih banaka je sastavni dio Programa kreditiranja. Ovisno o odluci nadležnog tijela HBOR-a, poslovna banka i HBOR zaključuju ugovor o kreditu za krajnjeg korisnika. Temeljem ugovora o kreditu između poslovne banke i HBOR-a, poslovna banka zaključuje ugovor o kreditu s krajnjim korisnikom kredita.

- **izravnim kreditiranjem korisnika kredita** ukoliko se radi o zahtjevu za kredit većem od 1,5 milijuna kuna.

Dokumentirani zahtjevi za kredit upućuju se izravno HBOR-u. Ovisno o odluci nadležnog tijela HBOR-a, zaključuje se ugovor o kreditu izravno s korisnikom kredita.

- **kreditiranjem po modelu podjele rizika**

Dokumentirani zahtjevi za kredit podnose se poslovnim bankama s kojima je HBOR ugovorio i suradnju na provođenju programa po modelu podjele rizika. Poslovna banka i krajnji korisnik kredita zaključuju ugovor o klupskom kreditu (tripartitni ugovor).

Zahtjevi za odobrenjem kredita koji nisu dokumentirani obveznom propisanom dokumentacijom neće se razmatrati.

4. Iznos i otplata kredita

HBOR i poslovna banka odnosno HBOR i korisnik kredita dogovaraju iznos kredita po svakom pojedinom krajnjem korisniku kredita, s tim da, ukoliko se radi o okvirnom kreditu, jedan ugovor može biti zaključen za više različitih poslova pripreme izvoza ili izvoz, a ukoliko se radi o kreditiranju određenog izvoznog ugovora, ugovor o kreditu zaključuje se za taj izvozni posao.

Poslovna banka i HBOR odnosno HBOR i korisnik kredita ugovaraju iznos okvirnog revolving kredita odnosno iznos kredita koji prati izvozni posao.

Visina iznosa kredita nije ograničena, a ovisi o raspoloživim sredstvima HBOR-a, proračunu potrebnih obrtnih sredstava za izvozni posao koji se kreditira, mišljenju poslovne banke, kreditnoj sposobnosti (krajnjeg) korisnika kredita, ostvarenoj visini izvoznih poslova te vrsti i kvaliteti ponuđenih instrumenata osiguranja.

Kredit se ugovaraju u kunama uz valutnu klauzulu za sva nova odobrenja. U zahtjevima za produženje roka korištenja okvirnog revolving kredita poslovna banka može zatražiti promjenu valute odobrenog kuskog kredita u kredit uz valutnu klauzulu ili zadržati kredit u kunama.

Rok otplate kredita

- za okvirne kredite rok otplate je do jedne godine od datuma kad je kredit raspoloživ za korištenje, uz tromjesečno, odnosno šestomjesečno usklađenje razine kredita u otplati, ovisno o trajanju kredita. Kredit odobren na godinu dana dospijeva na naplatu u cijelosti i ranije, ako poslovna banka ili korisnik kredita nisu po proteku šest mjeseci do desetog u mjesecu koji slijedi dostavili HBOR-u izvještaj o stanju kredita. U tom slučaju smatra se da je iznos kredita dospio na naplatu na dan desetog u mjesecu po proteku šestomjesečja. Navedeno se na odgovarajući način ugovara za kredite odobrene na kraći rok, pri čemu se u obzir uzimaju tromjesečja.

Produžetak ugovora - ako poslovna banka odnosno korisnik kredita (izvoznik) podnose zahtjev za produženje roka korištenja okvirnog revolving kredita isti trebaju podnijeti HBOR-u najkasnije petnaest radnih dana prije dospijeca kredita s obrazloženjem, uz uredno te na vrijeme dostavljen Izvještaj o namjenskom korištenju kredita. U slučaju odobrenja produljenja roka korištenja kredita, kredit može biti produžen za godinu dana ili kraće.

- rok otplate kredita odobrenog za određeni izvozni posao ugovorit će se na rok dulji za 30 dana (odnosno 7 dana ako se radi o izravnom kreditiranju) od dana naplate izvoznog posla za koji je kredit odobren, bez mogućnosti produžetka ugovora o kreditu.

5. Kamatna stopa

Kamatna stopa za krajnjeg korisnika kredita utvrđuje se najmanje u visini osnovne stope uvećane za maržu koja se utvrđuje ovisno o ocjeni kreditnog ranga krajnjeg korisnika kredita i ponuđenih instrumenata osiguranja (kolateralizacija) sukladno HBOR-ovom Pravilniku o utvrđivanju referentne i diskontne stope.

Kamatna stopa je fiksna. Obračun kamate obavlja se proporcionalnom metodom, a kamata se obračunava i naplaćuje tromjesečno.

Visine nominalnih kamatnih stopa nalaze se u prilogu programa kreditiranja (Prilog 1).

6. Naknade

Naknada za obradu i obnavljanje kreditnog zahtjeva²

- 1% jednokratno na iznos odobrenog kredita, a najmanje 500,00 (petsto) kuna
- naplaćuje se prije ili istodobno s prvim korištenjem kredita

Ukoliko se kredit odobrava (obnavlja) na rok kraći od godinu dana:

- a) do tri mjeseca u visini 0,25% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita,
- b) do šest mjeseci u visini 0,5% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita i
- c) do devet mjeseci u visini 0,75% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita

Naknada za rezervaciju sredstava

- obračunava se kvartalno u visini od 0,25% godišnje na neiskorišteni iznos kredita, počevši od datuma od kojeg se može početi koristiti kredit

7. Korištenje kredita

Korištenje kredita putem poslovne banke

Kredit je moguće koristiti kroz cijeli životni vijek kredita.

Poslovna banka je dužna isti, a najkasnije sljedeći radni dan plasirati sredstva krajnjem korisniku kredita, a za HBOR je prihvatljivo i ako poslovna banka isplati sredstva krajnjem korisniku kredita i prije povlačenja sredstava od HBOR-a.

² Na snazi je privremena mjera sniženja naknade za obradu/obnavljanje zahtjeva koja iznosi 0,5% te ukoliko se kredit odobrava/obnavlja na rok kraći od godine dana:

- a) do tri mjeseca u visini 0,125% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita,
- b) do šest mjeseci u visini 0,25% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita i
- c) do devet mjeseci u visini 0,375% jednokratno na iznos odobrenog (obnovljenog) kredita.

Mjera se primjenjuje na sve zahtjeve za kredit zaprimljene u HBOR-u od 01.01.2017. godine i odobrene do 31.12.2018. godine.

HBOR će isplatiti sredstva poslovnoj banci na temelju standardiziranog zahtjeva za korištenje kredita. Uz obrazac zahtjeva za povlačenje sredstava potrebno je dostaviti obrasce specifikacije (*Obrazac 1z, Obrazac 2z*).

Poslovna banka je dužna kredit koristiti namjenski u skladu s odredbama ovog Programa. HBOR zadržava pravo kontrole namjenskog korištenja kredita i obvezuje poslovnu banku na pribavljanje i čuvanje dokumentacije te vođenje evidencije koja omogućuju brzu i učinkovitu kontrolu namjenskog korištenja kredita.

HBOR će sa stajališta namjenske kontrole kredita naročito kontrolirati sljedeće:

- je li i kada kredit plasiran krajnjem korisniku, a u skladu s odredbama ovog Programa,
- ako je korišten kredit samo za pripremu izvoza - je li izvoz i izvršen najmanje u iznosu korištenog kredita,
- ako je korišten kredit za izvoz - je li izvoz naplaćen (kada i u kojem iznosu).

Poslovna banka je dužna godišnje (petnaest dana prije dospijeca kredita) dostaviti HBOR-u izvještaj o namjenskom korištenju kredita (*Obrazac N*) odnosno ako je kredit odobren na kraći rok po pisanom zahtjevu HBOR-a.

Osim uobičajene dokumentacije koju treba sadržavati svaki kreditni dosje, poslovna banka je dužna u dosjeu osigurati i sljedeću dokumentaciju:

- ugovor o zaključenom poslu izvoza i/ili narudžbu,
- dokaz o doznakama sredstava krajnjem korisniku kredita,
- odgovarajuću carinsku deklaraciju, ako je ista predviđena propisima,
- dokaz o naplati izvoza (*obrazac 10*),
- dokaz o povratu sredstava poslovnoj banci od strane krajnjeg korisnika kredita.

Korištenje kredita putem poslovne banke se na odgovarajući način primjenjuje i za kreditiranje po modelu podjele rizika.

Korištenje kredita kod izravnog kreditiranja

HBOR će isplate obavljati temeljem dokumentiranog zahtjeva korisnika kredita, i to u pravilu na račune dobavljača (za sirovine i materijal, režijske troškove). Sredstva ne mogu koristiti za zatvaranje obveza kod drugih kreditora.

Ako je korisniku kredita odobren okvirni kredit isti je moguće koristiti kroz cijeli životni vijek kredita.

HBOR će isplatiti sredstva na temelju standardiziranog zahtjeva za korištenje kredita. Uz obrazac zahtjeva za povlačenje sredstava potrebno je dostaviti obrasce specifikacije (*Obrazac 1z, Obrazac 2z*).

Korisnik kredita je dužan kredit koristiti namjenski u skladu s odredbama ovog Programa. HBOR zadržava pravo kontrole namjenskog korištenja kredita i obvezuje korisnika kredita na čuvanje dokumentacije te vođenje evidencije koja omogućuju brzu i učinkovitu kontrolu namjenskog korištenja kredita.

HBOR će sa stajališta namjenske kontrole kredita naročito kontrolirati da li je izvoz i izvršen najmanje u iznosu korištenog kredita te je li izvoz naplaćen (kada i u kojem iznosu).

Korisnik kredita dužan je godišnje (petnaest dana prije dospijeca kredita) dostaviti HBOR-u izvještaj o namjenskom korištenju kredita (*Obrazac N*) odnosno ako je kredit odobren na kraći rok po pisanom zahtjevu HBOR-a.

Pravdanje razine kredita u otplati za okvirne kredite

Poslovna banka odnosno korisnik kredita pravda stanje kredita u otplati na način da HBOR-u do 10-og u mjesecu koji slijedi nakon proteka 6 (šest) mjeseci od ugovaranja kredita, a sa stanjem na zadnji dan šestomjesečja, dostavi podatak o iznosu kredita koji je u mogućnosti pravdati raspoloživom dokumentacijom. Izvještaj se dostavlja na standardiziranom obrascu (*Obrazac I*).

Ako je iznos kredita koji poslovna banka odnosno korisnik kredita mogu pravdati manji od stanja kredita, poslovna banka odnosno korisnik kredita dužni su razliku vratiti HBOR-u, s tim da se smatra kako iznos dospijeva na naplatu desetog u onom mjesecu koji slijedi po proteku šest mjeseci.

Ukoliko je proces proizvodnje duži od godine dana primjenjuju se rokovi sukladno konkretnom ugovoru o izvozu.

Pravdanje razine kredita u otplati za kredite koji su odobreni na rok kraći od godinu dana potrebno je izvršiti tromjesečno.

8. Instrumenti osiguranja

Za osiguranje urednog izvršenja obveza po kreditima HBOR prihvaća mjenice i zadužnice, zalog ili fiducijarni prijenos vlasništva na imovini uz policu osiguranja imovine vinkuliranu u korist HBOR-a, bankarska jamstva, HBOR-ovu policu osiguranja naplate izvoznih potraživanja, cesiju potraživanja, depozit i druge uobičajene instrumente osiguranja u bankarskom poslovanju.

Kod kreditiranja putem poslovnih banaka krajnji korisnik dogovara instrumente osiguranja s poslovnom bankom.

Sve troškove u svezi pribavljanja instrumenata osiguranja i provedbe osiguranja te izmjena provedenih osiguranja snosi krajnji korisnik kredita i/ili izdavatelj instrumenata osiguranja.

9. Ostale odredbe

Na sve ono što u ovom Programu kreditiranja nije navedeno primjenjuje se Odluka o općim uvjetima kreditnog poslovanja HBOR-a, Opći uvjeti osiguranja plasmana HBOR-a, Odluka o kamatnim stopama HBOR-a i Pravilnik o načinu i rokovima obračuna kamata, Odluka o naknadama za usluge koje obavlja HBOR i Pravilnik o načinu obračuna naknada, Pravilnik o utvrđivanju referentne i diskontne kamatne stope te odredbe ostalih akata HBOR-a i odluke nadležnih tijela HBOR-a.

10. Potrebna dokumentacija

10.1. kreditiranje putem poslovnih banaka

Poslovna banka uz standardizirani obrazac zahtjeva za kredit HBOR-u dostavlja sljedeću dokumentaciju klijenta:

- (Obrazac) Tablice za kredit putem PB: Podaci o ulaganju/klijentu
- Narudžbe/(pred)ugovori za konkretan izvozni posao
- Potvrda Porezne uprave o stanju obveza prema državi, ne starija od 30 dana od podnošenja zahtjeva
- Godišnji financijski izvještaji za protekle dvije godine poslovanja

te prema potrebi dostavlja ostalu dokumentaciju uključujući:

- Dokumentacija o ponuđenim instrumentima osiguranja (za nekretnine: elaborat procjene vrijednosti nekretnina i zemljišnoknjižni izvadak ne stariji od 30 dana od podnošenja zahtjeva)

10.2. kreditiranje po modelu podjele rizika

- kao pod prethodnom točkom 10.1. po svim alinejama (osim obrasca tablica koje se dostavljaju za model PR)

10.3. izravno kreditiranje

Podnositelj zahtjeva uz standardizirani obrazac zahtjeva za kredit HBOR-u dostavlja:

- Kratki opis poslovanja (opis djelatnosti, glavni proizvod ili usluga, povijest, tržišni položaj i ostali ključni podaci o poslovanju), opis namjeravanog posla za kojeg se traži financiranje
- Kod kreditiranja određenog izvoznog posla:
 - Narudžbe/(pred)ugovori za konkretan izvozni posao odnosno fakture i/ili poslovni ugovori (fakture ako je izvoz u zemlje EU; EUR 1 obrazac i JCD-a ako je izvoz u treće zemlje)
 - Osnovne bonitetne informacije o poslovanju partnera/kupca (bonitetno izvješće)

Statusna i financijska dokumentacija, SPNFT³ upitnici

- Izvod iz sudskog registra, s uključenim zadnjim izmjenama
- Osnivački akti društva (Društveni ugovor za d.o.o., Statut za d.d.), zadnji pročišćeni tekst
- Obavijest o razvrstavanju poslovnog subjekta prema NKD-u
- Podaci o solventnosti (BON 2/SOL 2) ne stariji od 30 dana od podnošenja zahtjeva, Podaci o bonitetu (BON 1)
- Godišnji financijski izvještaji za protekle dvije poslovne godine sastavljeni sukladno Zakonu o računovodstvu: Bilanca - obrazac POD-BIL, Račun dobiti i gubitka - obrazac POD-RDG, Dodatni podaci - obrazac POD-DOP te prema potrebi i Izvještaj o novčanom tijeku - obrazac POD-NTD i POD-NTI, Bilješke uz financijska izvješća
 - Za društva obveznike konsolidacije godišnjih financijskih izvještaja: Konsolidirani izvještaji
 - Za društva obveznike revizije godišnjih financijskih izvještaja: Revidirani izvještaji i kompletno revizorsko mišljenje
- Kvartalni financijski izvještaji Bilanca i Račun dobiti i gubitka - obrazac GFI-POD na datum zadnjeg kvartala, prema potrebi
- (Obrasci) Upitnik za pravne osobe, Podaci o stvarnim vlasnicima stranke-podnositelja zahtjeva za kredit, Tabela 1 i 2 - Prilog Podacima o stvarnim vlasnicima stranke-podnositelja zahtjeva za kredit, Upitnik za strane politički izložene osobe

Instrumenti osiguranja

- Dokumentacija o ponuđenim instrumentima osiguranja (za nekretnine: elaborat procjene vrijednosti nekretnina ne stariji od 3 godine za stambene građevine odnosno ne stariji od 1 godine za poslovne građevine s fotografijom objekta i zemljišnoknjižni izvadak ne stariji od 30 dana od podnošenja zahtjeva)

Ostala dokumentacija i obrasci HBOR-a

- Potvrda Porezne uprave o stanju obveza prema državi, ne starija od 30 dana od podnošenja zahtjeva
- Kreditno Izvješće Hrvatskog registra obveza po kreditima (HROK) - za podnositelja zahtjeva i fizičke osobe osnivače/članove trgovačkog društva te za ostale sudionike u kreditu (sudužnici i jamci platci)
- Životopis osoba u upravljačkoj strukturi podnositelja zahtjeva
- Preslike osobnih iskaznica - ovlaštenih predstavnika podnositelja zahtjeva i ostalih sudionika u kreditu (sudužnici, jamci platci, založni dužnici)
- Karton deponiranih potpisa o raspolaganju sredstvima žiro-računa

³ Sukladno Zakonu o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma NN br. 87/08 i 25/12.

- (Obrazac) Izjava o povezanim osobama
- (Obrazac) Tablice: Podaci o ulaganju, Prihodi, Kupci, Dobavljači, Zalihe, Krediti, Ostale obveze te VIKR obrazac za utvrđivanje usklađenosti devizne pozicije klijenta

Standardizirani obrazac zahtjeva za kredit i drugi obrasci HBOR-a objavljeni su na mrežnim stranicama HBOR-a ili su dostupni u HBOR-u na zahtjev.

HBOR zadržava pravo zatražiti i drugu dokumentaciju potrebnu za obradu kreditnog zahtjeva.

Popis poslovnih banaka uključenih u suradnju na Programu kreditiranja pripreme i naplate izvoznih poslova:

1. Addiko Bank d.d., Zagreb	(PR)
2. Banka Kovanica d.d., Varaždin	
3. Croatia banka d.d., Zagreb	
4. Erste & Steiermärkische Bank d.d., Rijeka	(PR)
5. Hrvatska poštanska banka d.d., Zagreb	(PR)
6. Istarska kreditna banka Umag d.d., Umag	
7. J&T banka d.d., Varaždin	
8. Karlovačka banka d.d., Karlovac	
9. Kentbank d.d., Zagreb	
10. Kreditna banka Zagreb d.d., Zagreb	(PR)
11. OTP banka Hrvatska d.d., Zadar	(PR)
12. Partner banka d.d., Zagreb	
13. Podravska banka d.d., Koprivnica	(PR)
14. Privredna banka Zagreb d.d., Zagreb	(PR)
15. Raiffeisenbank Austria d.d., Zagreb	(PR)
16. Samoborska banka d.d., Samobor	
17. Sberbank d.d., Zagreb	(PR)
18. Slatinska banka d.d., Slatina	(PR)
19. Splitska banka d.d., Split	(PR)
20. Veneto banka d.d., Zagreb	
21. Zagrebačka banka d.d., Zagreb	(PR)

Znakom (PR) označene su poslovne banke koje su uključene u kreditiranje po modelu podjele rizika.

Prilog 1

VISINA NOMINALNIH KAMATNIH STOPA PO PROGRAMU „Priprema izvoza“ u primjeni od 01.01.2018. godine

a) za kredite i obnavljanje kredita koji se odobravaju izvoznicima:

Visina kamatne stope za (krajnjeg) korisnika kredita			
Kreditni rang	Kolateralizacija (osiguranje)		
	Visoka	Normalna	Niska
Jak (AAA-A) (1-3)	3,0%	3,0%	3,0%
Dobar (BBB) (4-6)	3,0%	3,0%	3,0%
Zadovoljavajući (BB) (7,8)	3,0%	3,0%	3,9%
Slab (B) (9)	3,0%	3,9%	6,3%
Loš / financijske teškoće (10)	3,9%	6,3%	9,5%

b) za kredite i obnavljanje kredita koji se odobravaju izvoznicima koji prvi put nastupaju na stranim tržištima ili koji po prvi put nastupaju na stranom tržištu na kojem do sada nisu bili prisutni ili koji na strano tržište na kojem su već prisutni plasiraju novi proizvod i/ili uslugu⁴:

Visina kamatne stope za (krajnjeg) korisnika kredita			
Kreditni rang	Kolateralizacija (osiguranje)		
	Visoka	Normalna	Niska
Jak (AAA-A)	2,0%	2,0%	2,0%
Dobar (BBB)	2,0%	2,0%	2,2%
Zadovoljavajući (BB)	2,0%	2,2%	3,9%
Slab (B)	2,2%	3,9%	6,3%
Loš / financijske teškoće (CCC i niže)	3,9%	6,3%	9,5%

⁴ Kao dokaz navedenog, potrebno je uz izvozni ugovor dostaviti i potpisanu izjavu klijenta odnosno poslovne banke, kojom se potvrđuje ispunjenje traženih uvjeta za izvoznike početnike.